

A tatárjárás és a „második honalapítás” (Tk. 171. – 176. old., Atlasz 12-13/b)

1. A tatárjárás előzményei

- IV. Béla (1235-1270) nagyapja (III. Béla) politikáját követte
 - a, nem osztogatta a földbirtokokat, többségét megtartotta
 - b, adományozott területeket vissza is vett a báróktól
- 1235: Julianus barát (domonkos szerzetes) keletre ment
 - a, rátalált a Magna Hungaria területére,
 - b, az itt maradt magyaroktól értesült a tatár vészről
- 1237: Julianus barát hírt hozott a mongolok közeledéséről,
- 1239: IV. Béla befogadta országunkba a Kötöny vezette kunokat

2. A tatárjárás (1241-1242)

- a mongolok a Vereckei-hágón keresztül törtek be Magyarországra
 - a, 1241. márc.: Batu kán vezette a tatár hadsereget,
 - b, 1241. ápr. 11.: muhi csata (összecsapás a magyarokkal)
 - c, IV. Béla a dalmáciai Trau várában talált menedéket
- 1241 nyarára már a Duna vonaláig elfoglalták országunkat,
- 1242. febr.: a befagyott Dunán átkeltek a Dunántúlra,
- a tatárok rettenetes pusztítást végeztek, feldúlták a területeket
- 1242. márc.: a Batu kán vezette mongolok elhagyták hazánkat
(a nagykán meghalt, ezért térhettek vissza Kelet-Ázsiába)

3. A „második honalapítás”

- IV. Béla visszatért és hozzá látott az ország újjáépítéséhez
- a báróknak földbirtokokat adományozott, cserébe:
 - a, a védelem céljából kővárakat kellett építeni
(ekkor épült fel a visegrádi és a budai vár)
 - b, vagy erős lovagrendet kellett kiállítani
(magánhadseregeik által „kiskirályok” lettek)
- kialakultak a szabad királyi városok:
 - a, csak a királynak kellett adót fizetniük,
 - b, polgáraik felett az általuk választott bírák ítéleztek
- IV. Béla újra benépesítette az országot:
 - a, visszahívta a kunokat, letelepítette a jászokat
 - b, külföldről román és szász telepéseket hozatott az országba
- 1270-től a királyi hatalom folyamatosan meggyengült
- 1301: III. Andrással kihalt az Árpád-ház férfi ága

Házi feladat:

- Írd le, milyen cselvetésekkel aratott győzelmet a tatár sereg! (Tk. 172. old. / 3)
- II. András leánya, Erzsébet mit tartott élete fő feladatának? (Tk. 173. old.)
- IV. Béla miért adta apácának leányát, Margitot? Miért avatták szentté? (Tk. 173. old.)
- Mutasd be a muhi csata eseménytörténetét! (Tk. 174. old.)
- Mi jellemezte a kunokat és a jászokat? (Tk. 176. old.)